

ตำบลน้ำเป็น

อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง

มีความสุขกับความพอดี
ด้วยวิถีความพอเพียง

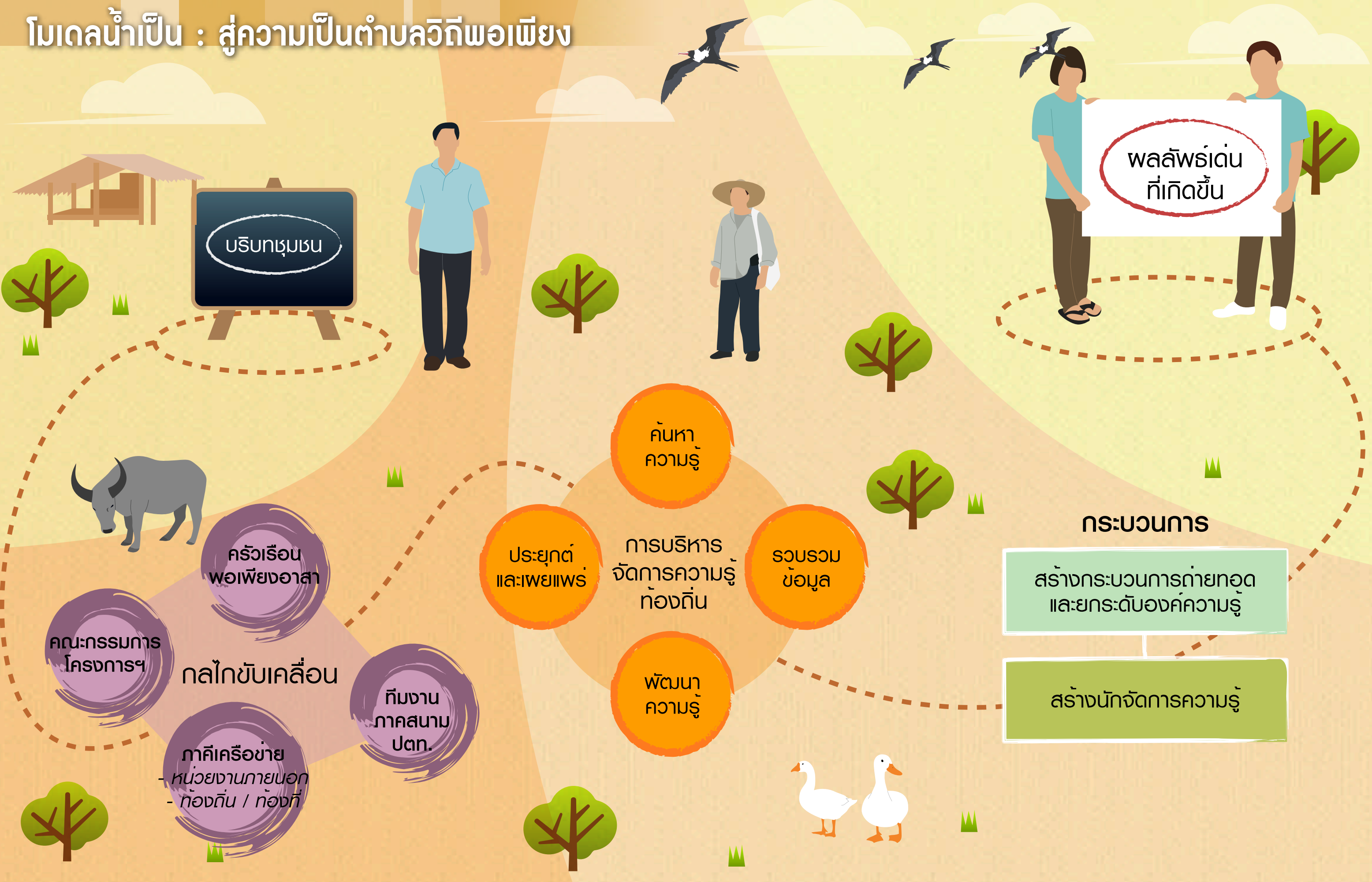

สารบัญ

- ๐๖ สภาพแวดล้อม
- ๐๘ ความเป็นมา
- ๑๘ ก้าวเดินด้วยความปลอดภัย
- ๒๐ กลไกการขับเคลื่อน
- ๒๔ รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่
- ๓๐ แผนที่ความรู้
- ๓๒ ลครายจ่าย = เพิ่มรายได้
- ๓๖ ภาคผนวก

โมเดลน้ำเป็น : สู่ความเป็นตำบลวิถีพอเพียง

อบรมชุมชน

ผลลัพธ์เด่น
ที่เกิดขึ้น

ค้นหา
ความรู้

การบริหาร
จัดการความรู้
ท้องถิ่น

รวบรวม
ข้อมูล

พัฒนา
ความรู้

ประยุกต์
และเผยแพร่

ครัวเรือน
พอเพียงอาสา

คณะกรรมการ
โครงการฯ

กลไกขับเคลื่อน

ทีมงาน
ภาคสนาม
ปตท.

ภาคีเครือข่าย
- หน่วยงานภายนอก
- ท้องถิ่น / ท้องที่

กระบวนการ

สร้างกระบวนการถ่ายทอด
และยกระดับองค์ความรู้

สร้างนักจัดการความรู้

สภาพ แวดล้อม

ตำบลน้ำเป็นเคยเป็นส่วนหนึ่งของตำบลทุ่งควายกิน อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง ต่อมาได้มีการแบ่งแยกพื้นที่ออกไป ทำให้ตำบลน้ำเป็นกลายเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอเขาชะเมา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขาและมีเนินลูกคลื่นสลับสูงต่ำ มีเนินเขาตั้งกระจายตัวอยู่ทั่วไป และมีลำคลองไหลผ่าน สภาพดินเป็นดินร่วนจึงระบายน้ำได้ดี และมีความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ทำให้เกิดรายได้จากแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของตำบล ได้แก่ น้ำตกเขาชะเมา น้ำตกคลองปลาทั้ง และอ่างเก็บน้ำเขาจุก และด้วยลักษณะภูมิอากาศแบบร้อนชื้นและร้อนแห้งแล้งจึงเอื้ออำนวยต่อการทำเกษตรกรรม ซึ่งถือว่าเป็นอาชีพหลักของ

ประชากรส่วนใหญ่ ตำบลน้ำเป็นมีเนื้อที่ตำบลประมาณ ๖๖,๑๒๔ ตารางกิโลเมตรหรือ ๔๑,๓๒๗.๕๐ ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ ๗,๐๐๐ คน ประชากรในตำบลผูกพันกันด้วยการสืบสานวัฒนธรรมอันดี อย่างเช่น ประเพณีบุญกลางบ้าน ซึ่งจัดในช่วงหลังวันสงกรานต์ไปแล้ว โดยรูปแบบของพิธีกรรมคือ การทำบุญเลี้ยงพระตอนเช้า จากนั้นคนในหมู่บ้านจะร่วมกันร่อนน้ำคำหัวผู้เฒ่าผู้แก่พร้อมกินข้าวร่วมกัน นับเป็นสิ่งดีงามที่ช่วยสานสัมพันธ์คนในชุมชน 💧

ความเป็นมา

จากผืนดินที่เคยอุดมสมบูรณ์ ผ่านช่วงเวลาด้วยปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในเรื่องวิธีการทำเกษตร ในเรื่องพื้นที่ทำกิน และหนี้สินของชาวบ้านในตำบล ส่งผลให้เกิดเป็นพัฒนาการที่สามารถแบ่งเป็นยุคต่างๆ ได้ดังนี้

■ พัฒนาการตำบล

พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๒๔

ยุคก่อตั้งชุมชน

เป็นช่วงที่คนอพยพเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น สภาพบ้านเรือนยังคงใกล้เคียงกับช่วงแรก คือ เป็นบ้านไม้ไผ่ ในช่วงนี้ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม พืชที่ได้รับความนิยมยังคงเป็นมันสำปะหลังแต่เริ่มมีสวนผลไม้บ้างประปราย ต่อมาชาวบ้านที่ปลูกมันสำปะหลังเห็นว่าผลไม้มียรายได้ดี จึงเริ่มทำสวนผลไม้กันมากขึ้น อาชีพปลูกมันสำปะหลังเริ่มลดลง ส่วนการทำนํ้ามันยางและการเผาถ่านเริ่มไม่เป็นที่นิยม ช่วงนี้เริ่มมีการใช้เครื่องจักรมาช่วยไถและปรับพื้นที่ อีกทั้งปุ๋ยเคมีและสารเคมีเริ่มเข้าเป็นตัวช่วยในการเพาะปลูก ในช่วงหลังของยุคมีการอพยพย้ายถิ่นฐานจากคนในจังหวัดอื่นๆ เข้ามาอีก อันเนื่องมาจากการขยายตัวของเศรษฐกิจและความต้องการหลบหนีความวุ่นวายของสังคมเมือง

ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๑๐

ยุคบุกเบิก

เดิมพื้นที่บริเวณตำบลน้ำเป็น เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ จนกระทั่งรัฐบาลมีนโยบายให้บริษัทเอกชนเข้ามาทำสัมปทานป่าไม้ จึงเริ่มมีชาวบ้านในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น จากตำบลทุ่งควายกิน ตำบลคลองปูน รวมไปถึงจากพื้นที่อื่นๆ ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด เข้ามาจับจองที่ดินและลากไม้ออกจากป่า ช่วงนี้ทำให้คนต่างถิ่นเข้ามาปลูกที่พักอาศัยและขยายขยายเป็นการอยู่อาศัยอย่างถาวรในเวลาต่อมา

พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๓๔

ยุคเศรษฐกิจเฟื่องฟู

หน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริมการกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนประกอบอาชีพ และเป็นช่วงที่ชาวบ้านส่วนใหญ่หันมาปลูกไม้ผล เนื่องจากมีตลาดรองรับอยู่ที่ตำบลทุ่งควายกิน ช่วงนี้เองสังคมของความเอื้ออาทรแบ่งปันของคนตำบลน้ำเป็นเริ่มลดน้อยถอยลง เนื่องจากการแข่งขันด้านรายได้และการแข่งขันเพื่อเพิ่มผลผลิต ทำให้รูปแบบการลงแขกเอาแรงหายไป โดยมีรูปแบบการจ้างขึ้นมาแทนที่ นับได้ว่าเศรษฐกิจช่วงนี้ดีมาก อันเนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรมีราคาดี ส่งผลให้ราคาที่ดินในแถบพื้นที่นี้เพิ่มสูงขึ้นจนทำให้เกษตรกรบางรายขายที่ดินและหันมาทำธุรกิจซื้อขายที่ดินในตำบลแทน

พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔

ยุคฟองสบู่แตก

เป็นช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ ชาวบ้านบางรายที่ประกอบธุรกิจ รวมทั้งการซื้อขายที่ดิน เกิดภาวะขาดทุนและเป็นหนี้สิน บางรายหมดตัวล้มละลาย ในขณะที่ชาวบ้านที่ทำการเกษตรไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรมีราคาทรงตัว บางชนิดมีราคาดี อาทิเช่น ยางพารา ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทางเลือกของเกษตรกร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอีกครั้ง ทุเรียนและเงาะถูกตัดโค่นเนื่องจากราคาคงต่ำ ชาวบ้านบางรายเริ่มหันมาปลูกยางพาราและมังคุดกันมากขึ้นเนื่องจากราคาดีและมีอายุยืน

พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๒

ยุควิถีพอเพียง

การเพาะปลูกพืชในตำบลส่วนใหญ่เป็นไม้ผล และยางพารา โดยเฉพาะยางพารามีจำนวนเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีราคาดี ส่วนการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ เริ่มแพร่กระจายไปยังเกษตรกรในตำบลเพิ่มมากขึ้น ทั้งยังมีการริเริ่มแนวทางการพึ่งตนเองและแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงนำสู่การสร้างรูปธรรมในระดับ ครัวเรือนและชุมชนจากหลายหน่วยงาน ทำให้เกิด การรวมกลุ่มของชาวบ้านและคนต้นแบบในตำบล เพื่อการพึ่งตนเองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม จน เกิดการเรียนรู้ขยายผลร่วมกันอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยใช้ความรู้และภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชนเป็น เครื่องมือในการขยายผลต่อไป

พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๐

ยุคฟื้นฟูเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจในชุมชนเริ่มดีขึ้น เนื่องจากชาวบ้าน หันมาเพาะปลูกยางพารากันมากขึ้นเนื่องจาก ราคาดี แต่ลดจำนวนของการปลูกมันสำปะหลังลง เพราะราคาตกต่ำ ในขณะเดียวกันก็เริ่มการปลูก สับปะรดด้วย เนื่องจากสามารถปลูกร่วมกันใน สวนยางพาราได้ ในช่วงนี้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพเริ่มมี บทบาท เนื่องจากชาวบ้านต้องการลดต้นทุนการผลิต ประกอบกับได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้จาก หน่วยงานต่างๆ เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการ เกษตร และองค์กรภาคประชาชน

■ กุณตำบล

ตำบลน้ำเป็นมีความพร้อมทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ เป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติเขาชะเมาเขาวง ซึ่งเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ ๑๓ ของประเทศไทย สามารถสร้างรายได้เข้าชุมชนด้วยการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของตำบล อีกทั้งยังมีอ่างเก็บน้ำเขาจุก ซึ่งเป็นอ่างเก็บน้ำความจุสูงสุด ๒๒ ล้านลูกบาศก์เมตร นอกจากนี้ตำบลน้ำเป็นยังเป็นพื้นที่ต้นน้ำของคลองโพธิ์ ซึ่งเป็นลำคลองหลักที่คนในชุมชนใช้ในการอุปโภคบริโภค ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ตำบลน้ำเป็นมีความได้เปรียบด้านทรัพยากรธรรมชาติทั้ง ดิน น้ำ และป่ามากกว่าตำบลอื่น นอกจากนี้ทุนทางธรรมชาติแล้วบ้านน้ำเป็นยังได้รับการสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณและความรู้จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะความรู้ด้านเกษตรชีวภาพ ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชาวบ้านที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมกันส่วนใหญ่ อีกทั้งยังมีแกนนำที่ให้ความสนใจงานด้านการพัฒนาชุมชน ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ผู้นำทางการ เช่น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำตามธรรมชาติ

ซึ่งเป็นคนในชุมชนที่มีศักยภาพในการทำงานของตำบลโดยส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่
สิ่งสำคัญคือการประสานความร่วมมือในการทำงานพัฒนาร่วมกันของผู้นำทั้งสอง
รูปแบบในระยะเวลา ๒ ปีกว่า ทำให้มีความชัดเจนในเรื่องความร่วมมือ
ร่วมใจและความเชื่อมั่นต่อกันเพื่อการพัฒนาในระดับตำบล ส่งผลให้ชาวบ้าน
เกิดการร่วมกันจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครเพื่อทำหน้าที่ดูแลและเฝ้าระวัง ทรัพยากรน้ำ
ป่าไม้ รวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆ ในชุมชน นอกจากนี้ชุมชนยังมีผู้รู้เกี่ยวกับ
ภูมิปัญญาชาวบ้านกระจายอยู่ทั่วทั้งตำบล เช่น หมอพื้นบ้าน งานหัตถกรรมด้าน
การจักสาน ดอกไม้ประดิษฐ์ การแปรรูปและถนอมอาหารทั้งหมดทั้งมวล
ที่กล่าวมานี้ถือเป็นต้นทุนที่ดียิ่งในการเรียนรู้ของคนในชุมชน เพื่อให้เกิด
ความภาคภูมิใจและสืบสานภูมิปัญญาในชุมชนต่อไป 💧

ก้าวเดิน ด้วยความพอเพียง

การเข้าร่วมโครงการฯ ของตำบลน้ำเป็นนั้นเกิดจากการชักชวนของกลุ่มรักษ์เขาชะเมา ซึ่งเคยร่วมโครงการชุมชนเป็นสุขด้วยกันมาก่อน กอปรกับตำบลทุ่งควายกินซึ่งเป็นตำบลพี่น้องหรือตำบลคู่แฝดที่ร่วมงานกันมานาน และเป็น ๑ ใน ๕ ตำบลนำร่องของโครงการฯ จึงทำให้ตำบลน้ำเป็นตัดสินใจในเรื่องนี้ไม่ยาก แต่ที่สำคัญกว่าคือ ประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการฯ นั้นเป็นเรื่องที่สามารถต่อยอดกับทุนเดิมที่มีอยู่ และส่งผลต่อประโยชน์ส่วนรวมที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต ที่ผ่านมามอบน้ำเป็นได้มีการดำเนินงานผ่านโครงการต่างๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้คนใน

ตำบลน้ำเป็นมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาก่อนแล้ว แต่อย่างไรก็ตามทางคณะกรรมการโครงการฯ เห็นว่าแนวคิดของโครงการฯ มีความสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเห็นว่าเป้าหมายเรื่องการพัฒนาคนเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะจุดประกายผู้คนในตำบลสู่ความพอเพียง จนสามารถนำพาตำบลน้ำเป็นไปสู่การเป็นตำบลวิถีพอเพียงได้อย่างแท้จริง 💧

■ กลไกการขับเคลื่อน

การขับเคลื่อนโครงการฯ ของตำบลน้ำเป็น ได้รับการต่อยอดจากโครงการชุมชนเป็นสุข คณะกรรมการโครงการฯ เป็นแกนหลักของแต่ละหมู่บ้าน ปัจจุบันมีคณะกรรมการทั้งตำบลรวมทั้งสิ้น ๓๕ คน โดยมีการวางแผนกำหนดโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ ซึ่งประกอบไปด้วย ๔ ฝ่ายที่สำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการฝ่ายบริหารแผนงาน/กิจกรรม คณะกรรมการฝ่ายการเงินและบัญชี คณะกรรมการฝ่ายติดตามและประเมินผล และคณะกรรมการฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง พร้อมวางโครงสร้างการบริหาร และคณะกรรมการผู้รับผิดชอบดังแผนภูมิต่อไปนี้

การรับผิดชอบแผนงานใน ๒ ปีแรก (ปี พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๓) จะเป็นคณะกรรมการชุดเดียวกัน โดยในปีแรกจะไม่มีคณะกรรมการที่ดูแลแผนและกิจกรรมย่อย แต่คณะกรรมการจะช่วยกันดูแลทั้งหมด แต่แต่ละหมู่บ้านจะรับผิดชอบแผนของหมู่บ้านตัวเอง แต่ในปี ๒๕๕๔ เปลี่ยนรูปแบบการบริหารแผนงานและกิจกรรมเป็นการดูแลแผนย่อย เพราะแผนระดับหมู่บ้านไม่มีแล้ว เนื่องจากกิจกรรมระดับหมู่บ้านเริ่มอยู่ตัวและมีกองทุนหมุนเวียนที่เป็นเครื่องมือให้สามารถบริหารจัดการได้เอง

คณะกรรมการโครงการฯ ตำบลน้ำเป็น

ทีมงานภาคสนาม ปตท.

อีกหนึ่งในตัวอย่างที่ช่วยให้งานของโครงการฯ ขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นก็คือ ทีมงานภาคสนามของ ปตท. ซึ่งแต่ละตำแหน่งก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน เริ่มจากเจ้าหน้าที่ประจำตำบลที่จะมีหน้าที่ประสานการทำงาน ติดตามและควบคุมการดำเนินงานกิจกรรมอีกทั้งสร้างกระบวนการการเรียนรู้ และเชื่อมโยงแกนนำรวมถึงคนในตำบลสู่การปฏิบัติ จนเกิดเป็นรูปธรรม ความพอเพียงในพื้นที่ ทั้งยังช่วยกำกับทิศทางการทำงานของตำบลให้ตรงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการฯ และรายงานสถานการณ์พร้อมผลการดำเนินงานผ่านเวที ประชุมคณะกรรมการโครงการฯ ในระดับตำบลอย่างเป็นประจำและต่อเนื่องทุกเดือน โดยมีการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ประจำภาค ซึ่งเป็นผู้ประสานงานเพื่อชี้แจงนโยบาย ของโครงการฯ ไปสู่เจ้าหน้าที่ประจำตำบล รวมทั้งมีสังเกตการณ์ เรียนรู้และ ถอดองค์ความรู้การดำเนินงานของตำบล เป็นส่วนเสริมในการแก้ปัญหา ด้าน การจัดการและประสานการแก้ปัญหาเชิงระบบมากกว่าการลงปฏิบัติการ ภาคสนาม นอกจากนี้ตำบลน้ำเป็นยังมีกลุ่มเยาวชนรักษ์เขาชะเมา ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชน ที่มีพื้นที่ทำงานและประสานงานครอบคลุม ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลทุ่งควายกิน ตำบลคลองปูน และตำบลน้ำเป็น ซึ่งมีประสบการณ์ในโครงการส่งเสริมชุมชน ตามแนวทางวิถีพอเพียงมาก่อน จึงได้รับการยอมรับไว้วางใจในพื้นที่ ๓ ตำบลเป็นอย่างมาก กลุ่มรักษ์เขาชะเมาจึงเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการทำงานในพื้นที่ ทั้งมีความเข้าใจเรื่องการทำงานร่วมกับ โครงการฯ เป็นอย่างดี โดยเป็นผู้ทำหน้าที่ ประสานงาน วางแผนและกำกับทิศทางการทำงานของตำบลให้ตรงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายและสุดท้ายที่ปรึกษาภาค ที่จะช่วย จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อยกระดับพัฒนา ศักยภาพของคณะกรรมการโครงการฯ และ เจ้าหน้าที่ประจำตำบลให้สามารถดำเนินกิจกรรม ในพื้นที่ได้เอง 💧

■ **รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่** แผนงานสร้างคน

โดยกลุ่มคนทำงานด้านความรู้นี้จะถูกเรียกว่า *"นักจัดการความรู้"* โดยกระบวนการจัดการความรู้ได้รับการสนับสนุนกิจกรรมจากโครงการฯ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบันมีความรู้ทั้งหมด ๗ เรื่อง ได้แก่ อาหารพื้นบ้าน งานจักสาน การทำน้ำปลา การทำปุ๋ยชีวภาพ การทำน้ำยาอเนกประสงค์ การเรียนรู้แมลงกำจัดศัตรูพืช และเตาเผาถ่าน ๒๐๐ ลิตร ผลจากการดำเนินโครงการ ทำให้เกิดทีมผู้จัดการความรู้ตำบลน้ำเป็นจำนวน ๒๖ คน ที่มีทักษะในการจัดการความรู้เพื่อประโยชน์ของตำบล อีกทั้งชาวบ้านและชุมชนเห็นประโยชน์และความสำคัญของความรู้ ที่นำไปสู่การพัฒนาตำบล

ในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกิดการขยายผล เกิดการถ่ายทอดความรู้ ให้กับเด็กเยาวชนและกลุ่มคนที่สนใจทั่วทั้งตำบล จากกระบวนการจัดการความรู้ร่วมกันของคนในชุมชนตำบลน้ำเป็น ไม่เพียงได้ความรู้เท่านั้น หากมองให้ลึกลงไปจะพบว่ากระบวนการดังกล่าวเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและพัฒนาจิตใจของคนในชุมชนมากขึ้น นับเป็นสัญญาณที่ดีบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงชุมชนไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาตำบลไปสู่แนวทางที่เหมาะสมต่อไป

เป็นเรื่องน่าเสียดายหากปล่อยให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในตำบลเลือนหายไปกับกาลเวลา และผู้รู้ที่นับวันจะลดน้อยลงไปเรื่อยๆ ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้ทั้งแกนนำและชาวบ้านตำบลน้ำเป็นหันมาให้ความสนใจที่จะจัดการความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์แก่ลูกหลานสืบต่อไป จึงเกิดการสร้างกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ในชุมชนขึ้นมา

แผนงานเยาวชน

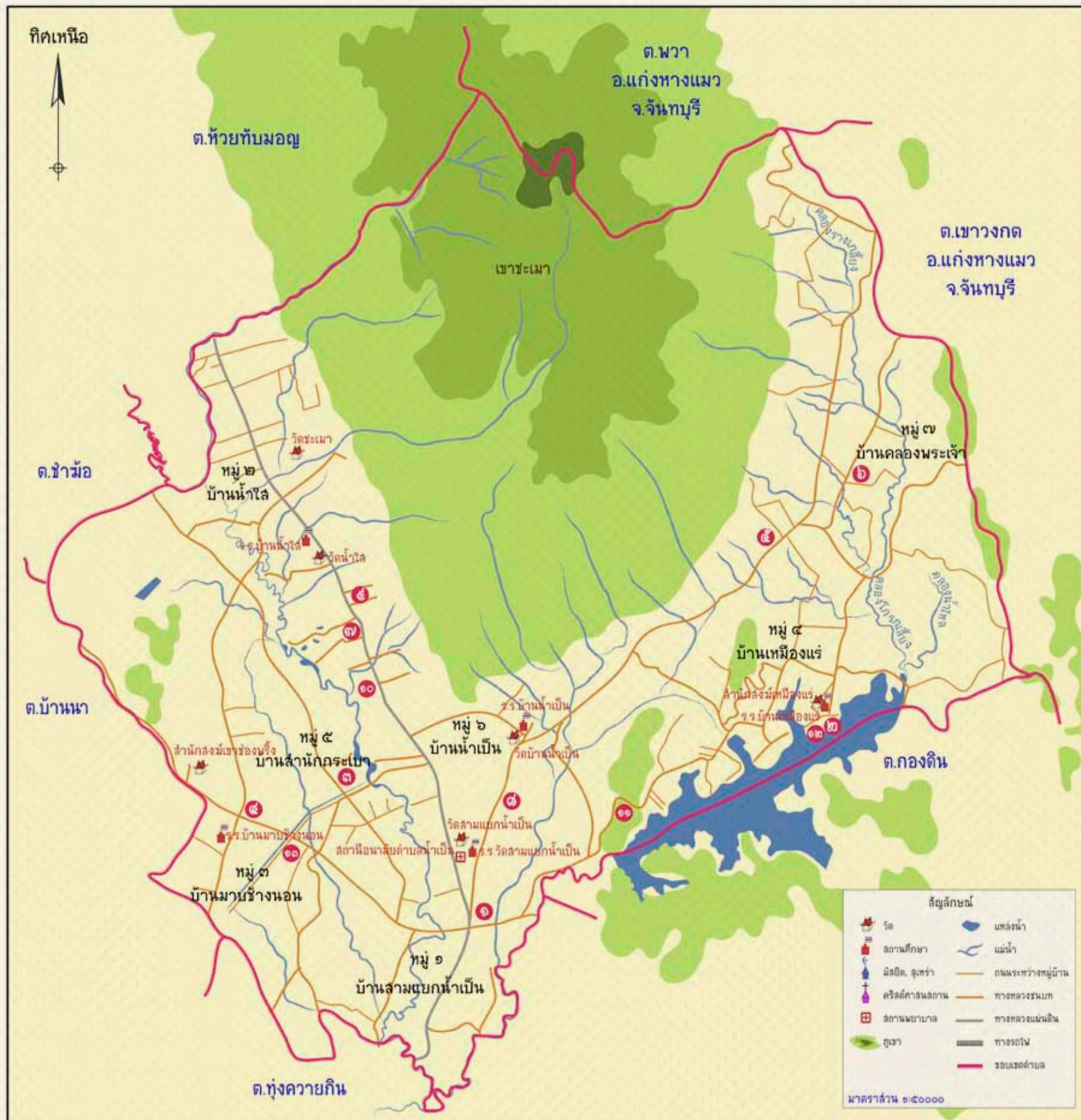

งานเยาวชน คือ กลุ่มเป้าหมายที่กลุ่มรักษ์เขาชะเมาลงไปสร้างให้เกิดการรวมกลุ่ม โดยเห็นพลังและความสำคัญของเด็ก เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่าการทำงานจะทำงานกับผู้ใหญ่เพียงอย่างเดียว ไม่ได้ ต้องทำกับลูกหลานของพวกเขาด้วย เพื่อให้ลูกหลานสืบต่อสิ่งที่พ่อแม่ได้ทำเอาไว้ไม่ให้สูญหายไป รวมถึงงานพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในตำบล ดังนั้นภายใต้แผนงานและกิจกรรมตำบลวิถีพอเพียงได้ กำหนดกิจกรรมเยาวชนรักบ้านสืบสานวิถีพอเพียง หลักคิดสำคัญคือการทำให้เยาวชนเข้ามาเรียนรู้ การทำกิจกรรมของพ่อแม่ แล้วเชื่อมโยงสู่เรื่องความพอเพียงที่ตำบลทำอยู่ เพื่อต้องการให้เด็กและเยาวชนเกิดสำนึกรักบ้านเกิด และเพื่อพยายามปลูกฝังให้เด็กรู้จักบ้านตนเองให้มากที่สุด เมื่อเด็กโตขึ้นจะได้มีความรู้ในการพึ่งพาตนเองให้อยู่รอดได้นับเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญ ในการที่จะเรียนรู้และเข้าใจในวิถีชุมชน และอยู่ในชุมชนของตนเองได้อย่างมีความสุข เมื่อต้องออกไปอยู่ภายนอก สามารถนำความรู้เรื่องการบริหารจัดการและการพึ่งตนเองไปปรับใช้อย่างมีเหตุผล ไม่ตื่นตัวตามไปพร้อมกับกระแสบริโภคนิยม และเมื่อกลับมาสู่ชุมชนก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาบ้านตนเองได้อย่างมีหลักคิด ไม่หลงทางเนื่องจากเห็นคุณค่าของทรัพยากร รู้วิธีบริหารจัดการโดยไม่หวังผลประโยชน์เพื่อส่วนตัว แต่มุ่งไปที่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

โดยแผนงานนี้ได้รับการสนับสนุนมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๒ มีการจัดค่ายเยาวชนและกิจกรรมต่างๆ ทำให้เด็กเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การทำผลิตภัณฑ์ใช้เองในครัวเรือน จากผลการดำเนินงานภายใน ๒ ปีนี้ ทำให้เกิดกลุ่มเยาวชนตำบลน้ำเป็นจำนวน ๒๐ คน สามารถพัฒนาเยาวชนในตำบลได้มา ๕๐ คน ที่เข้าใจอุปสรรคความพอเพียง ทั้งนี้ในปี พ.ศ.๒๕๕๓ แผนกเยาวชน ได้ถูกนำมาพัฒนาและรวมเข้าไปด้วยกับแผนงานสร้างคน เริ่มทำกิจกรรมโดยจัดให้เยาวชนรักษำบ้าน สืบสานวิถีพอเพียง จำนวน ๓๐ คน ที่มีทักษะความรู้ในชุมชนลงภาคสนามในชุมชน เพื่อเรียนรู้การเก็บข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมความเชื่อ หมอพื้นบ้าน และการทำน้ำปลา เป็นต้น ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ในชุมชนจนเกิดการแลกเปลี่ยน และถ่ายทอดความรู้ร่วมกันในชุมชน

■ แผนทึ่ความรู้

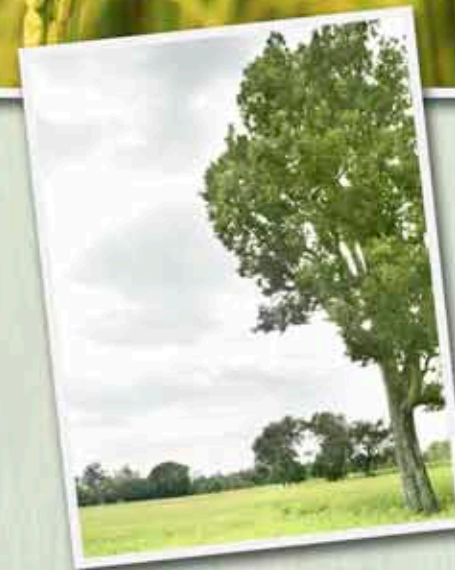
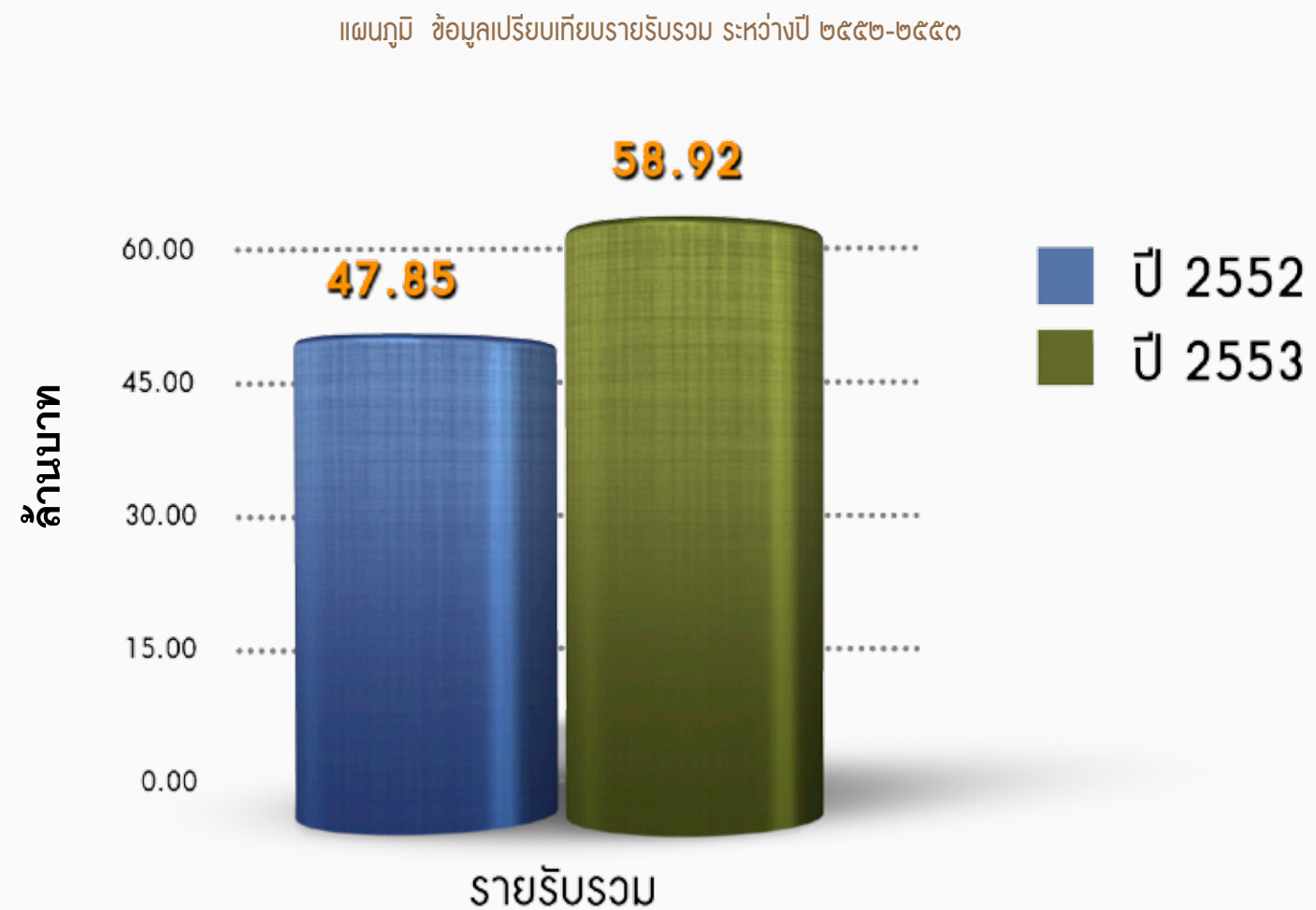
รายชื่อแหล่งเรียนรู้ตำบลน้ำเป็น

จุดเรียนรู้

- ๑ กลุ่มปฏิจจวาท หมู่ ๑
- ๒ กลุ่มปฏิจจวาท หมู่ ๔
- ๓ กลุ่มปฏิจจวาท หมู่ ๕
- ๔ กลุ่มปฏิจจวาทบ้านเม็ด หมู่ ๓
- ๕ การทำเกษตรปลอดสารพิษ หมู่ ๖
- ๖ การทำน้ำปลาคุณภาพ หมู่ ๗
- ๗ การทำน้ำยาซักล้าง หมู่ ๒
- ๘ การทำอาหารพื้นบ้าน หมู่ ๖
- ๙ การเผาถ่าน / น้ำส้มควันไม้ หมู่ ๒
- ๑๐ งานจักสาน หมู่ ๑
- ๑๑ ป่าชุมชนตำบลน้ำเป็น(ลมนไพร) หมู่ ๑
- ๑๒ ป่าชุมชนบ้านเหมืองแร่ หมู่ ๔
- ๑๓ สวนเกษตรอินทรีย์ หมู่ ๓

■ ลดรายจ่าย = เพิ่มรายได้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจและพลังงานในภาพรวมของตำบลระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ พบว่า รายรับรวมในปี ๒๕๕๓ เพิ่มขึ้น ๑๑.๐๗ ล้านบาท คิดเป็น ๒๓% ของรายรับรวมในปี ๒๕๕๒ ดังแผนภูมิ

■ ปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดลง
จากการทำกิจกรรมตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการฯ

ตำบลตำบลน้ำปิ่นลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ลงได้ ๕๖๖,๖๔๓ กิโลกรัม
จากกิจกรรมปลูกต้นไม้ การทำปุ๋ยอินทรีย์ และพลังงานทดแทนที่ใช้แทนแก๊สหุงต้ม

หมายเหตุ : เก็บข้อมูลจากกลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสาที่เข้าร่วมโครงการฯ

ภาคผนวก

รายชื่อคนต้นแบบ

๑. นายอาทร นิตยสกุล	๘. นายสุรศักดิ์ ชุมทอง	๑๕. นายพันธุ์ชาย วรหส์สิน
๒. นางกึ่งแก้ว กิริติโชติกุลพร	๙. นางศรีวรรณ มุ่งต่อกิจ	๑๖. นางลำจวน ธนาภรณ์
๓. นางกุลมณี กิริติโชติกุลพร	๑๐. นายชิน ชำซอง	๑๗. นางสาวชนิตา รักคือนากุล
๔. นางสาวอรทัย ใจดี	๑๑. นายนิล ณ กัณหา	๑๘. นางแดงไท เลิศธัญญา
๕. นางรัตเกล้า ใจดี	๑๒. นายเทียม ปิয়ারมย์	๑๙. นายสุนันท์ มั่นเสกวิทย์
๖. นายยุทธกิจ สำนักวิชา	๑๓. นายวีระ รื่นรวย	๒๐. นายจรินทร์ พักคี่รี
๗. นางสุพัฒนา ปฏิสังข์	๑๔. นายประกิต อภิณู	๒๑. นางสาวศรี สุขสุวรรณ

รายชื่อครัวเรือนพอเพียงอาสา

๑. นายธรรมศักดิ์ เลหาภัยกุล	๑๔. นางนวลจันทร์ สังข์สุวรรณ	๒๗. นางสะอั้ง สีเขียว
๒. นายวิโรจน์ แก้วศรีนวล	๑๕. นายปรีชา เย็นใจ	๒๘. นางไพรินทร์ นิ่งเย็น
๓. นายอาทร นิตยสกุล	๑๖. นายจิรศักดิ์ บัวอยู่	๒๙. นางหยาดรุ้ง ศรีจรรยา
๔. นางกึ่งแก้ว กิริติโชติกุลพร	๑๗. นางขวัญเรือน ประสมบุญ	๓๐. นายสมบุญณ์ สมุทร
๕. นางสาวจำเหลาะ แก้วศรีนวล	๑๘. นางสาวอรทัย ใจดี	๓๑. นายสุรศักดิ์ ชุมทอง
๖. นางกุลมณี กิริติโชติกุลพร	๑๙. นางรัตเกล้า ใจดี	๓๒. นายราวี ใจดี
๗. นางบุษบา ปธานราชภูร์	๒๐. นายเจริญ เพียรชอบ	๓๓. นางศรีวรรณ มุ่งต่อกิจ
๘. นางสมศรี โปร่งอากาศ	๒๑. นายยุทธกิจ สำนักวิชา	๓๔. นายสมัย ทองใบ
๙. นายชาญณรงค์ กิริติชติกุลพร	๒๒. นางบุญเรือน ยับยั้ง	๓๕. นางชุติมา บุญร่มเย็น
๑๐. นายมานพ ไบงาม	๒๓. นางรำพึง ตั้งแตง	๓๖. นายพรหมเมท ใจธรรม
๑๑. นายอุดม พุ่มพวง	๒๔. นางสุพัฒนา ปฏิสังข์	๓๗. นางสาวค์ อภิณู
๑๒. นายวิรัตน์ สังข์สุวรรณ	๒๕. นางยุพา คั่งขาว	๓๘. นายประจวบ มุ่งต่อกิจ
๑๓. นางไพเราะ ขำวิจิตร	๒๖. นางนงลักษณ์ นาวันปฐมวงศ์	๓๙. นายทองสุข กองหิน

๔๐. นายแสวง เศษะมา	๖๑. นายเหมือน ศิริธรรม	๘๒. นางขวัญใจ ทศนมนเทียร
๔๑. นายเมธี เผื่อให้	๖๒. นางสาวออย แซ่ตัน	๘๓. นางแดงไท เลิศธัญญา
๔๒. นางกุหลาบ เคิมค่อ	๖๓. นายสุรินทร์ กิจการเจริญ	๘๔. นายถนอม ยิ่งยืน
๔๓. นางบุญเรือน มุกดาหาร	๖๔. นายวีระ รื่นรวย	๘๕. นางบุบผา เงินดี
๔๔. นายวิรัตน์ โปร่งอากาศ	๖๕. นายสมนึก ประดิษฐ์พฤษ	๘๖. นายสุนันท์ มั่นเสกวิทย์
๔๕. นางบุบผา ปธานราชภูร์	๖๖. นายประกิต อภิณู	๘๗. นายเสนาะ ยับยั้ง
๔๖. นางศรีนทร์ทิพย์ มุ่งต่อกิจ	๖๗. นายพฤษภา อภิณู	๘๘. นายจรินทร์ พักคี่รี
๔๗. นางสุคันธา ชื้อตรง	๖๘. นายสะอาด สุวรรณโชติ	๘๙. นายประคัส ปะสิงชอบ
๔๘. นายชิน ชำซอง	๖๙. นายชิงชัย จันทรเจริญสุข	๙๐. นางสาวญา สมคิด
๔๙. นายพรเทพ ลัยนันท์	๗๐. นายสนอง คำสาสดี	๙๑. นางกุหลาบ จามจุรี
๕๐. นายเชาว์ สังข์น้อย	๗๑. นายสมยศ ปะสิงชอบ	๙๒. นางลำควน มีผล
๕๑. นายเขวง เรืองศรี	๗๒. นายสมศักดิ์ พู่ฟุ้ง	๙๓. นางสาวศรี สุขสุวรรณ
๕๒. นายวัชระ กิจจานนท์	๗๓. นายอุดร มุกดาสนิท	๙๔. นางไสว เสนาะสันต์
๕๓. นายเฉลียว ระวัง	๗๔. นายวาง ทองใบ	๙๕. นางสาว ปะสิงชอบ
๕๔. นางสาวกนกวรรณ ฤกษ์รัตน์	๗๕. นายเพียร คำชู	๙๖. นางลัดดา เป็กบานจิตร
๕๕. นายนิล ณ กัณหา	๗๖. นายสิทธิ อภิณู	๙๗. นายบรรจบ วัฒนศิริ
๕๖. นายเทียม ปิয়ারมย์	๗๗. นายสงกรานต์ ศิริกุล	๙๘. นางสาวปัญจมา แสงลา
๕๗. นายธนาชัย เจริญรื่น	๗๘. นายบัวลอย พุ่มพวง	๙๙. นายสมบุญณ์ สิงขร
๕๘. นายอาวุธ วงศ์สร	๗๙. นายพันธุ์ชาย วรหส์สิน	๑๐๐. นายเจริญรัตน์ วสุวัตร
๕๙. นายยะลา ธนาภรณ์	๘๐. นางลำจวน ธนาภรณ์	
๖๐. นายวิชัย เป็กบานจิตร	๘๑. นางสาวชนิตา รักคือนากุล	

ทีมงานภาคสนาม ปตท.

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล	นางสาวอรทัย สุขถาวร
เจ้าหน้าที่ประจำภาค	นางสาววิริยา ชุมแร่
ที่ปรึกษาภาค	นายวิสูตร ยังพลขันธ์

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
๕๕๕ ถนนวิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๖๖(๐)-๒๕๓๗-๒๐๐๐
www.pttplc.com